Regeldrukagenda Onderwijs 2014-2017

Woord vooraf

Deze Regeldrukagenda Onderwijs 2014-2017 geeft een overzicht van regels die we gaan afschaffen, verbeteren of vereenvoudigen. Dat is nodig, want vanuit het onderwijs komen er veel klachten over een hoge regeldruk die ten koste gaat van het werkplezier en de kwaliteit van het onderwijs.
Deze lijst is tot stand gekomen op basis van groepsgesprekken tussen OCW, leraren, schooldirecteuren, bestuurders en vertegenwoordigers van sectororganisaties, vakbonden en de Landelijke Ouderraad.

Deze agenda omvat ook regels die een betere uitleg nodig hebben, omdat er misverstanden bestaan over wat die regels precies omvatten en welke acties ze vereisen. Met als gevolg dat er vaak meer wordt gedaan dan nodig en nuttig is.

Verder wordt het veld voortaan vroegtijdig betrokken bij de totstandkoming van nieuwe wet- en regelgeving, om onnodige en onduidelijke regels in de toekomst te voorkomen.

> ***"Regels zijn er niet voor niets. Daarover zijn alle partijen het eens. Maar regels zijn een middel, en geen doel. Regels zijn bedoeld om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren en te garanderen. Als die regels hun doel voorbij schieten, moeten we gerichte acties ondernemen."***
>
> Deelnemer aan werkgroep regeldruk po

Voor de regels die echt nodig zijn, kijken we naar manieren om er slimmer mee om te gaan. Deze agenda bevat daarom ook oplossingen om het leven makkelijker te maken voor degenen die met deze regels werken.

De afgesproken acties over de aanpak van de regels (door afschaffen of vereenvoudigen, beter uitleggen en vroegtijdig afstemmen) en over het slimmer omgaan met de regels zijn een uitvloeisel van de afspraak in het Nationaal Onderwijs Akkoord (NOA) om de regeldruk aan te pakken. De afspraken in het NOA om de verplichte individuele handelingsplannen in lwoo en voor indicatieleerlingen af te schaffen, en om de regels over onderwijstijd in het voortgezet onderwijs te vereenvoudigen zijn inmiddels gerealiseerd.

Deze Regeldrukagenda Onderwijs 2014-2017 is een belangrijke, gezamenlijke stap. Een agenda met afspraken over welke actie we ondernemen om de regeldruk op de werkvloer aan te pakken. Tegelijkertijd fungeert deze agenda ook als een spiegel voor alle betrokkenen bij het onderwijs, of dat nu gaat om OCW, leraren, vakbonden, schoolleiders, bestuurders, sectororganisaties, de Inspectie van het Onderwijs of om de politiek. Een spiegel die moet aanzetten tot reflectie over ieders bijdrage aan het probleem én vooral over ieders bijdrage aan oplossingen.

1. Samen met leraren, schoolleiders en bestuurders

Belemmerende regels drukken letterlijk op scholen en onderwijspersoneel en dragen zo bij aan de werkdruk. De oorzaak van de regeldruk komt van verschillende kanten. Maar of het nu door de overheid en uitvoeringsorganisaties, door de sociale partners of door scholen zelf wordt veroorzaakt: onderwijspersoneel, schoolleiders en schoolbestuurders zijn vooral geïnteresseerd in de oplossingen. De knelpunten die men ervaart op het terrein van regeldruk zijn vaak een resultaat van het samenspel van verschillende partijen. Het ligt voor de hand dat de oplossingen in diezelfde interactie moeten worden gevonden. Juist door samen op te trekken, kunnen we een verschil maken op de werkvloer, zodat degenen die dagelijks zorgdragen voor goed onderwijs worden ontlast.

> ***"Ik snap wel dat die regel er moet zijn. Maar kan die niet handiger worden uitgewerkt?"***
>
> Deelnemer aan werkgroep regeldruk mbo

1.1 Aanpak

De gezamenlijkheid in de aanpak en de benadering vanuit het perspectief van de werkvloer vormen de kern van de aanpak die heeft geleid tot deze Regeldrukagenda. Drie werkgroepen zijn ingesteld om voor het primair onderwijs (po), het voortgezet onderwijs (vo) en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) een aanpak voor de regeldruk in die sectoren op te stellen.[1] In die werkgroepen zijn de verschillende expertises van leraren, schooldirecteuren, bestuurders, werknemersorganisaties, sectorraden, de landelijke ouderraad, OCW, de Inspectie van het Onderwijs en DUO bijeengebracht. De interactie tussen al deze verschillende actoren leidde in een sfeer van openheid tot constructieve gesprekken en soms stevige discussies met als gezamenlijke ambitie om naar praktische oplossingen te zoeken.

Het resultaat van dit traject is de voorliggende Regeldrukagenda 2014-2017. Deze agenda is geen eindpunt, maar onderdeel van doorlopend proces. Voelbare verbeteringen in regeldruk teweeg brengen vergt namelijk lange adem en is nooit af. Dit geldt voor oplossingen gericht op het wegnemen van specifieke belemmerende wet- en regelgeving, maar ook voor oplossingen die meer gericht zijn op het beter omgaan met regels, zoals het geven van voorlichting of het bieden van betere faciliteiten of toerusting om de (ervaren) regeldruk te verminderen.

> ***"Op een bpv-overeenkomst moeten vier handtekeningen worden gezet. Waarom deze regel bestaat? Dat ligt eraan wie je het vraagt!"***
>
> Deelnemer aan werkgroep regeldruk mbo

1.2 Analyse

Hoewel in de achterliggende periode de administratieve lasten (meetbare regeldruk) flink zijn gedaald, ervaart het onderwijsveld dat onvoldoende. Dat komt doordat regeldruk breder is dan administratieve lasten, die gedefinieerd zijn als informatieverplichtingen aan de overheid.Ook spelen andere zaken mee, die – meetbaar of niet – tot knelpunten of irritaties leiden. De merkbare regeldruk gaat ten koste van werkplezier en draagt bij aan de hoge werkdruk in het onderwijs. Het

[1] In de hoofdlijnenakkoorden uit 2012 met de Vereniging Hogescholen en VSNU waren reeds afspraken gemaakt over deregulering en vermindering van administratieve lasten. De afgelopen tijd is daar al aan gewerkt.

gaat hierbij dus niet alleen om formele wet- en regelgeving (en daaruit voortvloeiende verplichtingen), maar ook om de geschreven én ongeschreven regels en afspraken op scholen, en om de druk die men in het onderwijs ervaart vanuit de samenleving. Hieronder staan de bevindingen van de werkgroepen rond deze formele, interne en maatschappelijke druk.

Formele regeldruk vanuit wet- en regelgeving
De regeldruk die leraren, schoolleiders en bestuurders vanuit de overheid ervaren heeft verschillende kanten. Ervaren regeldruk hangt onder meer samen met draagvlak, aansluiting van beleid bij de eigen werkpraktijk, uitvoerbaarheid, en transparantie en helderheid van de regels. Uit de aangedragen knelpunten blijkt dat scholen en instellingen vinden dat er bij het maken van nieuwe wet- en regelgeving en de uitwerking ervan nog onvoldoende afstemming is met het veld. Inzet van instrumenten als internetconsultatie is een positieve ontwikkeling, maar (nog meer) concrete feedback van professionals uit het onderwijs zou negatieve (en vaak onvoorziene) gedragseffecten kunnen tegengaan en het draagvlak in het onderwijs voor sommige wet- en regelgeving aanzienlijk kunnen verbeteren.

> ***"Weten instanties wel van elkaar welke regels ze op de scholen afsturen?"***
>
> Deelnemer aan werkgroep regeldruk po

Ook de stapeling van nieuwe of aangepaste wet- en regelgeving verhoogt de regeldruk, zeker als de tijd voor implementatie als krap wordt ervaren. Daar komt bij dat communicatie en voorlichting rond nieuw beleid meer aandacht mag krijgen. Een ander aspect van de formele regeldruk is de verantwoording die wordt gevraagd en die leidt tot omvangrijke registratie en administratie op scholen. Enerzijds speelt hier de vraag naar de nut en noodzaak van de (omvang van de) gevraagde beleidsinformatie, anderzijds ook het (on)gemak bij het aanleveren daarvan. De digitale mogelijkheden rond de administratie en registratie worden nog niet optimaal benut en soms vergt de aanpassing van systemen aan nieuwe regels en procedures de nodige tijd.

> ***"Natuurlijk vragen maatschappelijke ontwikkelingen om aanpassing van regels, maar er moet wel genoeg tijd voor de invoering zijn."***
>
> Deelnemer aan werkgroep regeldruk po

Omgaan met regels en interne regeldruk
Niet alleen de regels zelf, maar ook het omgaan met en de interpretatie van regels kan bijdragen aan regeldruk. Diverse aangedragen knelpunten vonden hun oorsprong in misverstanden over wat men al dan niet verplicht is te doen, onder meer op het terrein van het toezicht. Onduidelijkheid over wat men verplicht is te doen of overmatige voorzichtigheid leiden zo tot overmatige documentatie en registratie en vormen een onnodige belasting.

Gebruik van ict maakt de processen rond administratie en registratie weliswaar op sommige terreinen efficiënter, maar ict kan door overcomplete softwarepakketten (invullen van meer gegevens dan noodzakelijk is), software die niet op elkaar aansluit, onvoldoende beschikbare hardware en ontbrekende vaardigheden ook juist een grote bron van irritatie vormen.
Uit de bespreking van de knelpunten op thema's als taakbeleid, jaarplanning, mentoraat, aantal toetsen, continurooster, (in)efficiënt vergaderen, kleine irritaties in de ondersteuning en activiteiten buiten het lesprogramma kwamen grote verschillen naar voren tussen scholen die in principe met dezelfde regels te maken hebben. De totstandkoming van een professionele, lerende cultuur op school, waarbinnen alle partijen op een goede manier in met elkaar in gesprek gaan, is in het kader van het tegengaan van regeldruk van belang en is ook een belangrijke afspraak in de

sectorakkoorden. Het is een randvoorwaarde voor het oplossen van problemen die verband houden met de omgang met regels binnen een school of instelling.

> ***"Soms moet ik dezelfde dingen in meerdere systemen registreren."***
>
> Deelnemer aan werkgroep regeldruk vo

Maatschappelijke druk en nieuwe uitdagingen

Naast de druk vanuit de overheid en vanuit de schoolorganisatie zelf, ervaart het onderwijs ook druk vanuit de steeds veranderende samenleving. Van het onderwijs wordt verwacht dat het leerlingen voorbereidt op de toekomst, met alle bijbehorende vaardigheden voor de 21^{e} eeuw. Het bieden van transparantie over behaalde leeropbrengsten in de (horizontale) verantwoording aan ouders, leerlingen en andere belanghebbenden wordt steeds vanzelfsprekender. De uitbreiding van registratie- en rapportagemogelijkheden biedt daarbij zowel een risico als een kans. Tegelijkertijd zijn leraren en scholen er beducht voor als derden deze informatie buiten de school om gebruiken voor bijvoorbeeld het maken van ranglijstjes. Dat vergt van scholen en besturen dat zij hun eigen, brede verhaal goed onder de aandacht brengen, en van ouders en media dat zij zich niet blindstaren op scores en rankings, maar zich verdiepen in de bredere ontwikkeling die leerlingen op school doormaken. Ook kan deze focus leraren en scholen het gevoel geven dat er moet worden getoetst en hierover verantwoording moet worden afgelegd 'omdat er nu eenmaal om wordt gevraagd' (door het bestuur, de Inspectie, ouders). Veel leraren en bestuurders zijn van mening dat het leidt tot een toetscultuur waarin teveel nadruk wordt gelegd op meetbare prestaties. Zij vinden dat meten wel inzicht geeft in de voortgang van leerlingen en studenten, maar niet in de beoordeling van meer algemene sociale vaardigheden. Daardoor kan de vergelijking van instellingen op de wel meetbare prestaties een vertekend of incompleet beeld geven.

Tegelijkertijd zijn er steeds hogere (en veranderende) verwachtingen richting scholen. Het is verleidelijk om bij allerlei maatschappelijke vraagstukken (bijvoorbeeld obesitas, omgaan met geld, mediawijsheid enz.) en incidenten naar het onderwijs te kijken voor de oplossingen. Scholen ervaren veel druk door de discussie over dergelijke onderwerpen. Naar aanleiding hiervan ontstaat vaak maatschappelijke en politieke druk om veranderingen in wet- en regelgeving door te voeren. Daarbij moet goed overwogen worden wat het effect van een dergelijk instrument is. Het onderwijsveld zou een steviger rol in deze discussies kunnen spelen, onder meer door het aanreiken van alternatieven en het leveren van actuele informatie, achtergronden en concrete praktijkvoorbeelden.

Ook in de directe omgang tussen school en ouder/ leerling/ student is de maatschappelijke druk voelbaar. Consumentisme en individualisme in de samenleving hebben ook hun weerslag in het onderwijs. Ouders, leerlingen en studenten worden in de interactie steeds veeleisender en dat legt druk op scholen en het personeel daarbinnen.

Scholen vinden het vaak lastig met deze verwachtingen en verzoeken om te gaan. Scholen die geen bewuste keuzes maken en het moeilijk vinden om nee te zeggen (omdat ze denken dat het niet mag of dat ze erop afgerekend worden), voelen de druk. Schoolbestuurders en schoolleiders kunnen in samenspraak met hun team heel bewust positie kiezen hoe om te gaan met al deze verwachtingen. Het gaat om het maken van heldere afspraken en keuzes: selectie van activiteiten en hoeveelheid tijd die erin wordt gestoken (van steeds spectaculairdere sinterklaasvieringen, tot schoolreisjes, sportdagen, Koningsspelen en de avondvierdaagse), extra lespakketten, beleid rond ouderbetrokkenheid etc. Ook het zoeken van lokale samenwerking met andere scholen en partijen bij de organisatie van activiteiten kan de druk verlichten.

“Sinterklaas komt soms aan op school in een brandweerwagen of helikopter. Het moet alsmaar leuker en gekker…”

Deelnemer aan werkgroep regeldruk po

1.3 Aan de slag

In deze Regeldrukagenda 2014-2017 zijn alle betrokken partijen acties overeengekomen die moeten bijdragen aan een vermindering van de formele en interne regeldruk en de uitdagingen van maatschappelijke druk. Het gaat daarbij om veel verschillende soorten acties en oplossingsrichtingen. Soms kan wet- en regelgeving aangepast of vereenvoudigd worden, maar soms gaat het veel meer om slimmer omgaan met regels, bijvoorbeeld door voorlichting of ondersteuning. Omdat sommige knelpunten onderwijsbreed spelen, terwijl andere knelpunten vooral in het funderend onderwijs of één specifieke sector aan de orde komen, zijn de acties in verschillende categorieën onderverdeeld. Hierna volgen eerst de onderwijsbrede voorgenomen acties, daarna acties voor het funderend onderwijs en tot slot worden de sectorspecifieke actiepunten voor po, vo en mbo benoemd.

1.4 Vervolg

Regeldruk is een veelkoppig monster dat we alleen gezamenlijk kunnen aanpakken. En het is niet van de een op de andere dag opgelost. De voorliggende agenda is dan ook geen eindpunt, maar een startschot voor de gezamenlijke uitvoering van acties ter vermindering van de regeldruk. Daarom spreken wij af om de komende drie jaar op basis van deze regeldrukagenda structureel overleg te blijven voeren. De sectorale werkgroepen blijven in stand en houden zicht op de uitvoering en monitoring van de afspraken. Waar nodig actualiseren ze de agenda aan de hand van nieuwe ontwikkelingen en knelpunten. Daarnaast zullen de minister en staatssecretaris van OCW jaarlijks aan de Tweede Kamer rapporteren over de stand van zaken van de aanpak van regeldruk in het onderwijs.

Ondertekening

Den Haag, 18 december 2014

dr. Jet Bussemaker
De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Sander Dekker,
De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

drs. Simone Walvisch
PO-Raad

Hein van Asseldonk
VO-raad

ing. Jan van Zijl
MBO Raad

drs. Ben Hoogenboom
AOb

Helen van den Berg MA
CNV Onderwijs

Henry van Bergen
FvOv

Petra van Haren
AVS

Overzicht actiepunten

Acties onderwijsbreed:

- Meer bekendheid geven aan en beter benutten van de mogelijkheden van openbare internetconsultatie
- Ontwikkeling werkwijze om effecten van nieuwe wet- en regelgeving in het veld en op de werkvloer in kaart te brengen (impact assessment/veldtoets)
- Voorlichting over toezichtkader en wettelijke verplichtingen
- OCW ambtenaren doen samen met leraren praktijkonderzoek op de werkvloer naar regeldruk en werkdruk leraren
- Verkenning knelpunten rondom (toepassing van) btw-regels
- Belastingvrijstelling tablets voor onderwijspersoneel
- Tegemoetkoming knelpunten fusietoets
- Voorlichting geven over Europese aanbestedingsprocedures
- Terugkoppeling doorstroomgegevens leerlingen

Acties funderend onderwijs:

- Verkenning curriculumwijzigingen bundelen en periodiek doorvoeren
- Voer het gesprek over regeldruk op school
- Professionalisering van schoolleiders, o.a. op terrein van HR beleid en het creëren van een professionele lerende cultuur
- Modernisering bekostiging funderend onderwijs

Acties primair onderwijs:

- Inventarisatie bevragingslast in het funderend onderwijs
- Nagaan noodzaak tot opvragen informatie
- Tegengaan onnodige administratie en formulieren
- Aanpak regeldruk bij besturen
- Werken aan kwaliteitsverbetering door vormgeving cyclus kwaliteitszorg
- Betere afstemming tussen toezicht op onderwijs en kinderopvang
- Aanpak knelpunten passend onderwijs
- Bevorderen slimme organisatie, o.a. op terrein interne administratie en effectief vergaderen
- Werken aan een goede balans in toetsing
- Vergroten rol MR in slimme organisatie
- Beter benutten van de mogelijkheden van digitale systemen
- Doorbraak forceren om digitale systemen op elkaar te laten aansluiten
- Onderzoeken mogelijkheden wederzijde inzage van leerlinggegevens (met inachtneming van de Wbp)
- Modernisering Vervangingsfonds

Acties voortgezet onderwijs:

- Bieden van meer ruimte voor flexibiliteit en maatwerk
- Mogelijk maken delen van het eindexamen eerder af te leggen dan in het (voor-) laatste jaar
- Uitvoeren impact assessment bij wetvoorstel flexibilisering centrale examens

- Wegnemen belemmeringen voor (regionale) samenwerking
- Slimmer inrichten proces rond correctie na het tweede tijdvak cse
- Leren van buitenlandse praktijkervaringen en adviesaanvraag CITO over gevolgen van meerdere examenmomenten
- Stimuleren professionele dialoog
- Opstellen handreiking over taakbeleid en slim omgaan met ‘tijd’
- Opnemen timemanagement en planning als onderdeel van de lerarenopleiding en professionaliseringsaanbod
- Investeren in scholing van digitale vaardigheden van onderwijspersoneel
- Versterken vraagarticulatie richting softwareontwikkelaars
- Uitvoeren onderzoek neveneffecten sturen op rendementen en cijfers in het vo

Acties middelbaar beroepsonderwijs:

- Afschaffen verplichting aanleveren educatiegegevens
- Voorlichting over ondersteuning bij administratie ESF-subsidies
- Meer inhoudelijke afstemming bij communicatie wet- en regelgeving
- Verplichting tot geven van papieren in- en uitschrijfbewijzen vervalt
- Doorontwikkelen BRON – digitaal aanmelden stimuleren
- Doorontwikkelen BRON – meer gegevensleveringen vanuit BRON aan scholen
- Verkenning naar digitale ondertekening van de onderwijs- en praktijkovereenkomst
- De ouderhandtekening op de onderwijs- en praktijkovereenkomst
- Onderzoeken van afschaffen of anders organiseren ‘vierde handtekening’
- Onderzoek naar inning van cursusgeld via DUO
- Verschillende Ict-systemen beter op elkaar laten aansluiten
- Voorlichting over bewaren van paspoortkopie in het deelnemersdossier
- Formuleren en vastleggen voorwaarden standaardisatie en externe validatie
- Voorlichting over bewaarplicht diploma’s

2. Acties

2.1 Onderwijsbrede acties

Meer bekendheid geven aan en beter benutten van de mogelijkheden van openbare internetconsultatie	Regelgeving
OCW, met medewerking van PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, vakbonden	2014-2015

Er is een sterke roep om degenen die nieuwe wetten en regels moeten gaan uitvoeren (scholen, leraren, bestuurders, medezeggenschap) steviger te betrekken bij monitoring en benoemen van consequenties voor regeldruk op de werkvloer. Een manier is de internetconsultatie: deze is opgezet door de overheid om reacties op wet- en regelgeving te verkrijgen van eindgebruikers of betrokkenen. De resultaten worden doorgestuurd naar de Tweede Kamer (www.internetconsultatie.nl). De internetconsultatie kan nog meer bekendheid krijgen, zodat er nog breder gereageerd kan worden op voorgenomen wet- en regelgeving. OCW, sectorraden en vakbonden geven meer bekendheid aan en bevorderen het gebruik maken van de mogelijkheden van internetconsultatie.

Ontwikkeling werkwijze om effecten van nieuwe wet- en regelgeving in het veld en op de werkvloer in kaart te brengen (impact assessment/veldtoets)	Regelgeving
OCW	2014-2015

Er moet constant aandacht zijn voor regeldruk bij de ontwikkeling en uitwerking van nieuwe wet- en regelgeving. In de administratieve lastenparagraaf bij wetsvoorstellen wordt aandacht aan regeldruk besteed. Door de inzet van de internetconsultaties krijgt OCW feedback uit het onderwijsveld op nieuwe wet- en regelgeving. Deze internetconsultaties geven echter niet altijd een indicatie over de verwachte gedragseffecten van wet- en regelgeving. Juist deze indicatie zou de wetgever in een vroeger stadium van beleidsontwikkeling kunnen wijzen op (mogelijke aspecten in) nieuwe wet- en regelgeving die tot een verhoging van de ervaren regeldruk (lasten en/of irritaties) leidt (/leiden).
OCW gaat een werkwijze ontwikkelen om meer aan de voorkant, gedurende het ontwikkelproces van wet- en regelgeving, onderwijsprofessionals directer te betrekken.

Voorlichting over toezichtkader en wettelijke verplichtingen	Regelgeving
Inspectie van het Onderwijs, met medewerking van PO-Raad, VO-raad, MBO Raad en vakbonden	2015

De onderwijsinspectie wordt vaak met regeldruk in verband gebracht. Nu maakt de inspectie de regels weliswaar niet zelf, maar ze moet er wel op toezien dat bestaande regels worden nageleefd. Opmerkelijk genoeg zien inspecteurs vaak dat regels veel te strikt worden geïnterpreteerd. Ook gebeurt het dat leraren regels volgen waarvan ze denken dat "het van de inspectie moet" - terwijl die regels gewoon door school blijken te zijn opgesteld. En tot slot is voor leraren soms niet goed duidelijk wat eigenlijk het nut van bepaalde regels is.

Om over dit alles meer duidelijkheid te bieden, gaat de inspectie actief voorlichting geven over de regels in het onderwijs onder de titel "Feiten en fabels". Zij komt hiervoor eind 2014 met een voorstel. Bij de voorlichting wordt de inspectie ondersteund door de vakbonden, aangezien die de meest directe relatie met leraren hebben. De bonden bieden ondersteuning aan de voorlichting door het organiseren van gesprekken tussen hun leden en inspecteurs en het bieden van ruimte in vakbladen.

Bij het vormgeven van de voorlichting, worden de volgende mogelijkheden in ieder geval onderzocht:

- het voorkomen van misinterpretatie door communicatie en het benoemen van best practices op de website
- het onderwerp regeldruk expliciet onderwerp laten zijn van de bestuursgesprekken, waardoor ook 'eigen regeldruk' van besturen kan worden voorkomen

Daarnaast voert de inspectie voorlichtingsactiviteiten uit gericht op opleidingen van leraren en directieleden.

Daarin legt de inspectie uit hoe zij werkt, wat zij nodig heeft voor schoolbezoeken, op welke wijze deze groepen met de inspectie te maken kunnen krijgen en welke dingen uitdrukkelijk niet door de inspectie (of de wet) van ze worden gevraagd. Scholen en besturen kunnen pro-actiever aan de Inspectie van het Onderwijs voorleggen hoe ze bepaalde doelen (op hun eigen wijze) denken te realiseren. De inspectie roept besturen en schoolleiding op eigen bevindingen in te brengen als basis voor het bestuursgesprek. Besturen worden bevraagd op de waarborging van kwaliteit vanuit het interne toezicht (geen details over de uitvoering). De inspectie blijft bovendien zoveel mogelijk gebruik maken van openbare informatie. Als de inspectie constateert dat op een school veel meer dan nodig wordt geadministreerd, zal zij dit actief bespreekbaar maken.	
OCW ambtenaren doen samen met leraren praktijkonderzoek op de werkvloer naar regeldruk en werkdruk leraren	Overig
OCW	2014-2015
Leraren geven vaak aan dat ze te kampen hebben met een hoge werkdruk en regeldruk. Om ambtenaren te laten ervaren waar zij in de dagelijkse praktijk tegenaan lopen en hoe dat tot regeldruk en werkdruk leidt gaat OCW een participatief onderzoek uitvoeren naar regeldruk en werkdruk onder leraren, i.s.m. de Lerarenkamer en de Hanzehogeschool Groningen. OCW-ambtenaren gaan een periode meelopen met leraren en via de onderzoeksmethodiek van participatieve observatie informatie verzamelen. Enerzijds vergroot dit de kennis van de onderwijspraktijk bij beleidsambtenaren, die kan bijdragen aan goede beleidsontwikkeling, anderzijds verwerkt het onderzoeksteam van de hogeschool de onderzoeksgegevens, en komt met aanbevelingen voor de verdere aanpak van en communicatie over regeldruk en werkdruk. De opzet van het onderzoek sluit ook aan bij de organisatieontwikkeling van OCW, waar meer 'Van buiten naar binnen' wordt gekeken.	
Verkenning knelpunten rondom (toepassing van) btw-regels	Regelgeving
OCW, met medewerking van PO-Raad, VO-raad en MBO Raad	2014
De btw-regelgeving leidt in het onderwijsveld soms tot complicaties. Zo leidt de wijze waarop de regionale samenwerking tussen mbo-instellingen is opgezet tot btw-plicht. OCW en de sectorraden inventariseren gezamenlijk deze btw-knelpunten. De sectorraden leveren de casuïstiek aan. Op basis van de inventarisatie gaat OCW in gesprek met het ministerie van Financiën/de Belastingdienst.	
Belastingvrijstelling tablets voor onderwijspersoneel	Regelgeving
Financiën (OCW)	Vanaf 2015
Tablets (e.d.) zijn onderdeel van professioneel werken. Het is voor schoolbesturen goedkoper tablets (e.d.) aan te schaffen wanneer het verschaffen ervan aan onderwijspersoneel volledig belastingvrij is (dus in de werkkostenregeling wordt opgenomen als een noodzakelijke voorziening). De staatssecretaris van Financiën heeft inmiddels aan de Tweede Kamer voorgesteld te regelen dat dat vanaf 2015 het geval is.[2]	
Tegemoetkoming knelpunten fusietoets	Regelgeving
OCW, CFTO	2014-2015
De fusietoets is een instrument voor het behoud van de menselijke maat in het onderwijs. Door teveel fusies kan de keuzevrijheid in het onderwijs in het gedrang komen. In het onderwijsveld heerst echter ontevredenheid over de vormgeving van de regeling fusietoets. De bewijslast voordat er uitspraak van OCW komt, is erg hoog en zorgt voor een aanzienlijke belasting van schoolbesturen tijdens het fusieproces. Ook bestaat er onhelderheid over aspecten van de fusietoets en is de uitkomst van de toets, die gemiddeld veertien weken duurt, voor de betrokkenen niet altijd voorspelbaar. De gemelde knelpunten zullen worden meegenomen in de wettelijke evaluatie van de fusietoets, die voorzien is voor begin 2015. De sectorraden zitten in de externe klankbordgroep van dit traject. Voor krimpgebieden wordt in 2014 al een aantal knelpunten aangepakt. Daarnaast zal de Commissie Fusietoets (CFTO) extra voorlichting geven in de vorm van een leidraad voor de stakeholders in de verschillende sectoren.	
Voorlichting geven over Europese aanbestedingsprocedures	Regelgeving
PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, in samenwerking met OCW en EZ/PIANOo	2014-2015
Instellingen ervaren knelpunten met aanbesteden. De aanbestedingswet volgt Europese aanbestedingsrichtlijnen. Nieuw is dat deze wet ook voor nationale aanbestedingen geldt. Dit leidt tot	

[2] Zie Kst. 33752 - 110.

aanzienlijke kosten en administratieve lasten. Aanpassing van deze regelgeving ligt buiten de reikwijdte van de partijen binnen deze werkgroep. De oplossing ligt in het meer bekendheid geven aan de beschikbare ondersteuning om de processen rond aanbestedingen te vergemakkelijken. Een oplossingsrichting is ook om verbinding te zoeken met gemeenten, gezien hun ervaringen met de aanbestedingswet. De sectorraden gaan gezamenlijk in kaart brengen waar de knelpunten precies liggen. De sectorraden, OCW en EZ/PiANOo gaan voorbeelden, slimme oplossingen (zoals het aangaan van langere contracten) en formats delen, bijvoorbeeld via het Inkoopplatform VO (van de VO-raad).

Terugkoppeling doorstroomgegevens leerlingen	Doorontwikkeling BRON
OCW en DUO, VO-raad	2014-2018
Po- en vo-scholen krijgen geen terugkoppeling over hoe hun 'oude' leerlingen het doen, door privacywetgeving. In het sectorakkoord PO is afgesproken dat OCW de terugkoppeling realiseert van gegevens over de schoolloopbaan in het vo aan individuele instellingen in het primair onderwijs. Daarbij wordt de privacy van leerlingen in acht genomen. In het sectorakkoord VO is afgesproken dat de VO-raad en OCW – in afstemming met DUO en andere sectororganisaties – kaderafspraken maken over de onderlinge digitale overdracht en uitwisseling van leerling-gegevens. Terugkoppeling van het succes van de oud-deelnemers die zijn doorgestroomd naar het HBO of de arbeidsmarkt, speelt ook voor het mbo. De vraag naar doorstroomgegevens is door SION al sectorbreed uitgevoerd. <u>Stand van zaken ontwikkeling doorstroommonitor:</u> Onder verantwoordelijkheid van SION is de doorstroommonitor (voor alle sectoren) momenteel in ontwikkeling, begin 2014 is een convenant gesloten over de specificaties van de doorstroomgegevens. Op dit moment levert DUO al doorstroomgegevens aan alle sectorraden. Elke sectorraad gebruikt de bestanden voor het samenstellen en publiceren van benchmarkcijfers. De doorstroommonitor wordt verder ontwikkeld met extra overgangen (bijvoorbeeld naar het speciaal onderwijs en de arbeidsmarkt). Het gaat hier steeds om bestanden met geanonimiseerde gegevens. Scholen geven aan ook behoefte te hebben aan gegevens op individueel niveau. Dat punt wordt juridisch nog verkend en realisatie wordt (indien toegestaan en mogelijk) opgepakt in het kader van Doorontwikkeling BRON.	

2.2 Acties in het funderend onderwijs

<table>
<tr><td>Verkenning curriculumwijzigingen bundelen en periodiek doorvoeren</td><td>Regelgeving</td></tr>
<tr><td>OCW</td><td>2015</td></tr>
<tr><td colspan="2">Te vaak wordt naar het onderwijs gekeken als oplossing voor maatschappelijke problemen of uitdagingen. Belangenbehartigers en (andere) betrokken burgers en organisaties pleiten frequent bij OCW en scholen om in het onderwijs (meer) aandacht te besteden aan bepaalde thema's. Al deze 'claims on aims' leiden tot een wensenlijst aan doelen en inhouden, hetgeen bij bestuurders, schoolleiders en leraren tot een gevoel van overladenheid leidt. Daarom is het Nationaal Onderwijsakkoord en in de sectorakkoorden afgesproken om te onderzoeken hoe meer structuur aangebracht kan worden in de herziening van kerndoelen in het po en de onderbouw in het vo, bijvoorbeeld door een periodieke en samenhangende herijking. OCW zal hierover spoedig een uitwerking aan de Tweede Kamer sturen.</td></tr>
<tr><td>Voer het gesprek over regeldruk op school</td><td>Professionalisering</td></tr>
<tr><td>PO-Raad, VO-raad, vakbonden, Inspectie van het Onderwijs</td><td>Doorlopend, vanaf 2014</td></tr>
<tr><td colspan="2">Veel interne regeldruk zou kunnen worden voorkomen of aangepakt door zaken bespreekbaar te maken. De randvoorwaarden hiervoor ontbreken echter regelmatig.
Door alle partijen wordt ingezet op het versterken van professionaliteit en een professionele, lerende cultuur binnen de sector, onder meer door het stimuleren van zelfevaluaties, lerende netwerken en bestuurlijke visitaties. Ook het aangaan van het goede gesprek op school en (durven) maken van scherpe, slimme keuzes maakt hiervan onderdeel uit. Bespreek als professional vragen over nut en noodzaak van regels met collega's en anderen in de organisatie. De medezeggenschap heeft hierin een belangrijke rol te vervullen.
De totstandkoming van een goede gesprekscultuur op scholen en instellingen, is een belangrijk onderdeel van professionalisering en levert ook een cruciale bijdrage aan het oplossen van de aangekaarte problemen.
De werkgroep doet een appèl op het vervullen van ieders professionele rol, geholpen door een zo klein mogelijke set aan regels. Het gaat uiteindelijk om goed en modern leiderschap.</td></tr>
<tr><td>Professionalisering van schoolleiders, o.a. op terrein van HR beleid en het creëren van een professionele lerende cultuur</td><td>Professionalisering</td></tr>
<tr><td>PO-Raad, VO-raad, vakbonden, OCW,</td><td>2014 - 2017</td></tr>
<tr><td colspan="2">In het sectorakkoord PO staat de ambitie geformuleerd dat schoolbesturen heldere kaders stellen, de schoolteams faciliteren en ruimte bieden voor de professionele dialoog in de school. De PO-Raad en OCW zorgen ervoor dat de verbeteraanpak voor scholen en besturen ook gericht is op de schoolleider en de bekwaamheid van schoolleiders op dit gebied. Onderdeel hiervan is een programma voor collegiale visitatie door schoolleiders.
In het sectorakkoord VO is afgesproken dat schoolbesturen gericht werk maken van het scheppen van randvoorwaarden om de (ervaren) ruimte door leraren te versterken. Die aanpak zal ten minste gericht zijn op het organiseren van een structurele ontmoeting en onderlinge dialoog tussen besturen, schoolleiders en leraren. Schoolbesturen zijn aanspreekbaar op de ruimte die leraren krijgen voor professionalisering. Besturen nemen deze aspecten mee in hun jaarlijkse tevredenheidsonderzoek over de kwaliteit van het gevoerde personeelsbeleid.
OCW biedt ondersteuning aan besturen via subsidie aan School aan Zet, dat scholen onder meer ondersteunt op het terrein van verbetering van HR beleid. Ook de VO-academie ondersteunt scholen hierbij.</td></tr>
<tr><td>Modernisering bekostiging funderend onderwijs</td><td>Regelgeving</td></tr>
<tr><td>OCW, PO-Raad en VO-raad</td><td>2014-2020</td></tr>
<tr><td colspan="2">De bekostiging van het funderend onderwijs is complex. Vereenvoudiging is nodig. In de afgelopen periode zijn reeds verschillende belangrijke stappen gezet. Als gevolg van bijvoorbeeld passend onderwijs worden de huidige versnipperde en complexe geldstromen vereenvoudigd en gebundeld. Daarnaast worden de beschikbare middelen zo min mogelijk ingezet als losse subsidies, maar zoveel mogelijk gebundeld ingezet in de prestatiebox. Dit is ook te zien in de inzet van de middelen vanuit het begrotingsakkoord en het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA). Ondanks deze stappen kan het nog eenvoudiger. Ook de raden hebben te kennen gegeven een eenvoudiger, transparanter en voorspelbaarder bekostigingsmodel te wensen.</td></tr>
</table>

Stand van zaken:
Door OCW is met zowel de PO-Raad als de VO-raad in de sectorakkoorden afgesproken dat de bekostigingssystematiek vereenvoudigd zal worden. Hierover loopt op dit moment overleg tussen OCW en de PO-Raad respectievelijk de VO-raad, waarvan de uitkomsten eind dit jaar worden verwacht.

2.3 Acties in het primair onderwijs

De volgende acties zullen in het po worden ondernomen om de regeldruk te verminderen :

Inventarisatie bevragingslast	Verantwoording
PO-Raad, OCW, DUO en scholen	2014-2015

Scholen merken dat gegevens dubbel worden opgevraagd. Concreet vraagt de gemeente bijvoorbeeld vaak gegevens op die al bekend zijn bij DUO.
Om dubbele bevraging te verminderen, verspreidt DUO de resultaten van het onderzoek naar bevragingslast, waarin dubbelingen in kaart zijn gebracht en alternatieven zijn geformuleerd om de bevragingslast te verminderen. Te denken valt dan aan het opvragen van informatie bij DUO, in plaats van bij scholen door gemeenten. OCW en DUO pakken de aanbevelingen uit het rapport gezamenlijk met het veld (PO-Raad, besturen, directeuren etc.) op. Scholen mogen dan vragende partijen verwijzen naar DUO.
In gesprekken met externe partijen zal de PO-Raad meenemen dat zij gegevens die bekend zijn bij DUO ook bij DUO moeten opvragen, niet langer bij scholen. Daarnaast vraagt de PO-Raad haar leden om dergelijke vraagstukken niet zelf af te doen, maar door te verwijzen naar DUO.

Nagaan noodzaak tot opvragen informatie	Overig
OCW	2014-2015

De sector primair onderwijs kenmerkt zich door een grote diversiteit wat betreft omvang van besturen en van scholen. Waar sprake is van kleinschaligheid en geringe overhead hebben regeldruk en administratieve lasten directe gevolgen voor de schoolorganisatie.

Ten aanzien van de informatie die opgevraagd wordt op basis van de Regeling structurele gegevenslevering WPO/WEC en informatie die gevraagd wordt op basis van het controleprotocol, wordt nagegaan of de informatie die gevraagd wordt noodzakelijk is. Bij de voorbereiding van het Controleprotocol wordt steeds gecheckt of specifieke punten van controle voor de accountant nog actueel zijn. Waar informatie-items bij nader inzien niet meer zinvol zijn, wordt de Regeling structurele gegevenslevering, respectievelijk het Controleprotocol aangepast. Ook wordt bezien hoe terugkoppeling van informatie en gegevens naar schoolbesturen verder kan verbeteren.

Tegengaan onnodige administratie en formulieren	Verantwoording
OCW, vakbonden, PO-Raad en besturen	2015

Leraren geven regelmatig aan dat ze veel tijd kwijt zijn aan administratie. Dit kan leiden tot gevoelens van ergernis, zeker wanneer het gevoel bestaat dat administratie onnodig is of wanneer onhelder is waarom iets moet worden vastgelegd. Soms blijkt dat zaken dubbel moeten worden geregistreerd, bijvoorbeeld omdat systemen niet (goed genoeg) met elkaar kunnen communiceren.

Tegelijkertijd wordt ook opgemerkt dat er vaak goede redenen zijn voor administratie, zelfs als die niet (wettelijk) verplicht is. Het maken van bijvoorbeeld een groepsplan kan, hoewel niet wettelijk verplicht, heel nuttig zijn om de voortgang van leerlingen (zowel voor de school of collega-leerkrachten als de ouders) inzichtelijk te maken en te houden, wat ook met het oog op eventuele overdracht bijvoorbeeld wenselijk kan zijn. In dergelijke gevallen kan het helpen om aandacht te schenken aan het te hanteren format. Eenduidigheid van formats en goed gebruik en voldoende mogelijkheden van digitale systemen kunnen helpen bij het tegengaan van frustratie over administratie.

OCW zal een meldpunt openen waar vakbonden en leraren zullen aangeven over welke registratieverplichtingen er signalen binnenkomen, zowel in aantallen, in aard als in frequentie. Vervolgens zullen we nagaan welke registratieverplichtingen voortvloeien uit wet- en regelgeving, en wat daarnaast (aanvullend) op schoolniveau verplicht wordt gesteld. Hierover dient duidelijk te worden gecommuniceerd.

OCW streeft naar het bieden van een helder beeld over wettelijke verplichtingen, waardoor binnen scholen heldere keuzes gemaakt kunnen worden over de zaken die worden geregistreerd en de vormgeving van administratieprocessen.

Het is echter niet alleen een verantwoordelijkheid van OCW, maar eveneens op bestuurs- en schoolniveau om

stil te staan bij de vraag of datgene wat binnen een school aan administratie / registratie wordt gevraagd wel echt nodig is. Het aangaan van een goed gesprek over dit onderwerp op verschillende niveaus binnen een school is hiervoor van groot belang.	
Aanpak regeldruk bij besturen	Overig
PO-Raad, OCW	2014-2015
In het kader van de afspraken in het NOA en sectorakkoord PO komen er vanuit de PO-Raad en OCW intensieve trajecten en contacten met bestuurders in het onderwijsveld. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van een kwaliteitszorgkader, visitatie en peer review. Daarbij zal ook aandacht worden besteed aan de administratieve lasten en zullen knelpunten uit de praktijk worden opgehaald. De PO-Raad en OCW dragen hier samen zorg voor en maken afspraken over passende oplossingen.	
Werken aan kwaliteitsverbetering door vormgeving cyclus kwaliteitszorg	Verantwoording
PO-Raad, besturen en schooldirecteuren, Inspectie van het Onderwijs	Doorlopend
Scholen ervaren soms een spanningsveld tussen hun vrijheid om onderwijs in te richten en het toezicht daarop door de inspectie. Van belang is dat een goede kwaliteit van onderwijs kan worden verantwoord. De inspectie formuleert bewust brede kaders, met ruimte voor eigen invulling door scholen / besturen, omdat de inhoud, niet een format of kader, centraal staat. Scholen voelen echter nog vaak veel druk om zich op gedetailleerd niveau te verantwoorden richting de inspectie. In het Bestuursakkoord PO is de afspraak opgenomen dat schoolbesturen samen met de scholen werken aan kwaliteitsverbetering van het onderwijs door een systematische cyclus van kwaliteitszorg vorm te geven. Daarbij is het van belang dat de teams in de scholen zelf hun onderwijs goed evalueren en op basis daarvan gerichte verbeteracties kiezen en uitvoeren, en die ook opnieuw evalueren. Hetzelfde geldt voor de schoolbesturen op het bestuurlijke niveau. Op het moment dat schoolbesturen goed kunnen aantonen dat het onderwijs in hun scholen op orde is, dat er een cultuur van permanente verbetering is en ook dat de middelen doelmatig en rechtmatig worden ingezet, zal de Inspectie het karakter van het toezicht (zowel op niveau besturen als scholen) daarop afstemmen. Dit wordt door de Inspectie nader uitgewerkt, in lijn met de brief ‘Toezicht in transitie’, die eind maart aan de Tweede Kamer is gestuurd.	
Betere afstemming tussen toezicht op onderwijs en kinderopvang	Verantwoording
OCW (en SZW)	2014-2015
De kwaliteitseisen en toezichtkaders die gelden voor het basisonderwijs en de kinderopvang, verschillen onderling van elkaar. Dat werkt belemmerend voor samenwerking. Om de geldende kaders beter op elkaar aan te laten sluiten, hebben OCW en SZW de Inspectie van het Onderwijs en GGD Nederland de opdracht gegeven een gemeenschappelijk toezichtkader te ontwikkelen voor geïntegreerde voorzieningen voor onderwijs en kinderopvang. De PO-Raad en OCW hebben in het sectorakkoord afgesproken dat er een verkenning komt naar bestuurlijke verhoudingen, verantwoordelijkheden en ontschotting. Deze verkenning wordt eind 2015 gepresenteerd op een landelijk congres.	
Aanpak knelpunten passend onderwijs	Verantwoording
OCW, Inspectie van het Onderwijs, PO-Raad	2014 – 2015
Scholen ervaren knelpunten rondom de invoer van passend onderwijs. Formulieren zouden dubbelingen bevatten en er bestaat verwarring over wat wel en wat niet verplicht is. In het Nationaal Onderwijsakkoord is afgesproken dat voorschriften mb.t. verplichte individuele handelingsplannen in het lwoo en voor indicatieleerlingen betrokken worden bij het onderzoek hoe verplichtingen kunnen worden gereduceerd. <u>Stand van zaken:</u>	

Het jaarlijkse handelingsplan voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, is vervangen door het ontwikkelingsperspectief. Dit hoeft niet jaarlijks te worden opgesteld, maar één keer, en kan zo nodig worden bijgesteld. Bovendien gelden voor het ontwikkelingsperspectief beperkte nadere voorschriften. Daarnaast is de landelijke indicatiestelling voor het speciaal onderwijs afgeschaft. Hierdoor verdwijnen de ingewikkelde procedures en de lange doorlooptijden. Daarvoor komt in de plaats dat het regionale samenwerkingsverband een leerling wel of niet toelaatbaar verklaart voor het (voortgezet) speciaal onderwijs.

De Kafkabrigade heeft voor de samenwerkingsverbanden een aantal handreikingen gemaakt ter ondersteuning bij het voorkomen en verminderen van overmatige bureaucratie rond de implementatie van passend onderwijs. Na afloop van het eerste schooljaar waarin passend onderwijs is ingevoerd, wordt bekeken in hoeverre er sprake is van overmatige bureaucratie in de samenwerkingsverbanden (bureaucratietoets). Dit maakt onderdeel uit van het evaluatieprogramma passend onderwijs.

Bevorderen slimme organisatie, o.a. op terrein interne administratie en effectief vergaderen	Slimmer organiseren
PO-Raad, schoolbesturen, schoolleiding, vakbonden, leerkrachten, MR	2014-2015 en verder

Op veel scholen bestaan frustraties over interne organisatie op punten als administratie, taakverdeling en bijvoorbeeld effectief vergaderen. Omdat een hoop frustratie kan worden weggenomen door alle partijen goed te betrekken en dit slimmer te organiseren, worden schoolleiders, leerkrachten en medezeggenschapsraden gestimuleerd hun interne (administratie)processen met die blik te bekijken en concrete voorstellen voor verbetering aan te dragen.

In het overlegmodel van de nieuwe cao is ruimte gecreëerd om als team afspraken te maken wie welke taken op zich neemt (incl. OOP). De cao-paragrafen over werkdruk en professionalisering bieden de kaders om op schoolniveau afspraken te maken. Schoolleiders- en lerarenopleidingen nemen effectief vergaderen mee in hun lespakketten.

Scholen kunnen daarnaast lokaal samenwerken met andere partijen (bv. met gemeenten voor sport) in het uitvoeren van extra maatschappelijke taken. Maak als scholen lokaal afspraken over wie welke taken op zich neemt en verdeel deze evenredig (spreek af wie de avondvierdaagse organiseert, wie de Koningsspelen, etc.). Geef hierin ook de ouders nadrukkelijk een rol, om te voorkomen dat ouders voor een school kiezen omdat die 'aan alles meedoet'.

Werken aan een goede balans in toetsing	Dialoog
PO-Raad, vakbonden, OCW	2014 en verder

Toetsing is een belangrijk didactisch hulpmiddel, dat inzicht geeft in de capaciteiten en ontwikkeling van leerlingen. Het gebruik van informatie afkomstig uit toetsen is de laatste jaren veel intensiever geworden. Hoewel het leeuwendeel van de toetsing in het funderend onderwijs plaatsvindt op initiatief van de school, wordt steeds meer openheid en transparantie over behaalde leeropbrengsten verwacht. Dit biedt kansen. Zo kunnen ouders tijdig en frequent worden geïnformeerd over de ontwikkeling van een leerling en geeft het een schoolbestuur informatie die nodig is om invulling te geven aan zijn verantwoordelijkheid voor de onderwijskwaliteit. Dit brengt ook risico's met zich mee. Veel van de kritiek en weerstand ten aanzien van toetsing is terug te voeren op het (meervoudig) gebruik van toetsen: als hulpmiddel om het onderwijs af te stemmen op de leerling en voor schoolverbetering enerzijds en voor verantwoordiging anderzijds. Daar komt bij dat toetsen tijd vergt (nakijken, analyseren en administreren). Het is daarom van belang om oog te houden voor een goede balans in toetsing.

Om hier aan te kunnen bijdragen, wordt over toetsing in het po het volgende afgesproken:

- Vakbonden agenderen ter ondersteuning het vraagstuk 'hoe vaak en waarom toetsen we?' bij de achterban.
- Via de Onderwijscoöperatie wordt toetsing meegenomen in de keuzes rond scholingsaanbod in het kader van bekwaamheidsonderhoud. Het gaat om aandacht voor de afweging welke toetsen hoe vaak nodig zijn als didactisch instrument om de voortgang van leerlingen te volgen en de kwaliteit van het onderwijs te stimuleren. (Als aanvulling op de aandacht die aan de lerarenopleidingen nu wordt gegeven op dit thema).

• OCW besteedt via de eigen nieuwsbrief PO aandacht aan de afwegingen rondom inzet van toetsen en gaat hierover het gesprek aan met leraren. • De PO-Raad gaat met uitgevers om tafel, met als doel de administratieve druk, die onder meer door toetsen wordt veroorzaakt, te verminderen,	
Vergroten rol MR in slimme organisatie	Slimmer organiseren
schoolbesturen, schoolleiders, medezeggenschapsraden, vakbonden	2014-2015
De rol van de medezeggenschapsraad (MR) kan en moet veel sterker worden op scholen. De MR heeft een taak om kritisch te zijn op het terrein van regeldruk, mogelijkheden om leerkrachten te ontlasten en taken slimmer te organiseren. Op schoolniveau is bijvoorbeeld winst (in tijd/werkdruk) te behalen door taken (surveilleren, administreren) slimmer te verdelen over andere functionarissen. Vakbonden zullen extra training en voorlichting geven aan MR-en zodat zij goed op de hoogte zijn van al hun wettelijke bevoegdheden en of deze bevoegdheden worden ingezet en gebruikt. Een specifiek punt ter bespreking vanuit de MR is hoe de invoering van continuroosters in de praktijk werkt. Schoolbesturen en schoolleiders laten zien wat ze vanuit good governance op het terrein van medezeggenschap doen. Zij verspreiden niet alleen voorbeelden, maar geven ook zelf het goede voorbeeld.	
Beter benutten van de mogelijkheden van digitale systemen	Ict
PO-Raad, schoolbesturen (die kiezen vaak op bestuursniveau voor systemen), schoolleiding/leerkrachten	2014-2015 en verder
Schoolbesturen of scholen kiezen voor bepaalde ict-systemen of pakketten ter ondersteuning (leerlingvolgsysteem, etc.). Ze benutten de mogelijkheden van deze ict-systemen echter nog niet optimaal. Dat komt doordat systemen soms (te) veel extra opties hebben, of te weinig gebruiksvriendelijk zijn waardoor leerkrachten/schoolleiding niet weten hoe alle toepassingen te gebruiken zijn. Op school- en bestuursniveau moet de mening van gebruikers (leerkrachten, administratieve krachten) worden meegenomen bij de aanschaf en inrichting van ict-systemen. Het is wenselijk dat er op scholen praktisch gerichte trainingen worden gegeven (door de systeemaanbieders) aan schoolleiding en leerkrachten, zodat iedereen die met de systemen werkt goed is toegerust (vaardigheden) om deze snel en efficiënt te gebruiken, of te signaleren als het slimmer moet (en kan). De PO-Raad zal vanuit haar regierol de knel- en vraagpunten rondom digitale systemen verwoorden richting aanbieders.	
Doorbraak forceren om digitale systemen op elkaar te laten aansluiten	Ict
OCW, PO-Raad, leerkrachten (als eindgebruikers), softwareontwikkelaars, uitgevers, Cito, DUO	2014-2016
Partijen die betrokken zijn bij digitale systemen, moeten met elkaar om de tafel om te zorgen voor meer overdraagbaarheid van gegevens en betere communicatie tussen de systemen zodat geen dubbele invoer meer nodig is. De eerste stappen hiertoe worden gezet in het doorbraakproject onderwijs en ict (www.doorbraakonderwijsenict.nl). De sectorraden, OCW en het ministerie van EZ zetten zich actief in om alle belangrijke partijen om tafel te krijgen voor afstemming. Daarbij wordt ook de werkvloer betrokken.	
Onderzoeken mogelijkheden wederzijde inzage van leerlinggegevens (met inachtneming van de Wbp)	Ict
OCW in samenwerking met Landelijke Ouderraad, commissie bescherming persoonsgegevens en steunpunten Passend Onderwijs	2014
Betrokken externen die inzage willen of gegevens nodig hebben over leerlingen (huisarts, logopedist, jeugdzorg, etc.) vragen informatie in allerlei formats. OCW gaat na welke mogelijkheden er (al) zijn om de regeldruk te verminderen en gegevens efficiënter te kunnen uitwisselen met inachtneming van de Wet bescherming persoonsgegevens. Denk bijvoorbeeld aan de mogelijkheid ouders een machtiging te laten geven (mits zij goedkeuring kunnen geven wie welke gegevens krijgt en wat ermee gebeurt). Het College Bescherming Persoonsgegevens en steunpunten Passend Onderwijs zijn hierbij betrokken met het oog op (mogelijk) stijging van het aantal zorgleerlingen in reguliere klassen. De Landelijke Ouderraad faciliteert dat concrete voorstellen op dit punt aan ouderorganisaties en -groepen worden voorgelegd.	

Stand van zaken uitwisseling gegevens: Soms mogen gegevens worden verwerkt en/of uitgewisseld zonder toestemming, mits dat proportioneel is en op transparante wijze gebeurt. Ten aanzien van gegevens waarbij toestemming vereist is, wordt door OCW het nodige gedaan om één en ander te vergemakkelijken. Zo worden goede voorbeelden gedeeld via www.passendonderwijs.nl, kunnen samenwerkingsverbanden onderling ervaringen delen met behulp van yammer, is aandacht gevraagd voor het ontwikkelen van een procedure voor het verkrijgen en verwerken van bijzondere persoonsgegevens in de ja/nee-monitor die wordt afgenomen bij samenwerkingsverbanden en zijn samenwerkingsverbanden gewezen op de invulling van de verwerking van gegevens van leerlingen conform de Wet passend onderwijs en het Besluit uitwisselen leer- en begeleidingsgegevens. Tot slot ontwikkelen de sectorraden en OCW een modelreglement voor de wijze waarop samenwerkingsverbanden kunnen omgaan met persoonsgegevens.		
Modernisering Vervangingsfonds	Regelgeving	
OCW	2014	
De wettelijk verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds en het ingewikkelde reglement worden soms ervaren als knelpunten. Stand van zaken modernisering Vervangingsfonds: De volgende maatregelen worden momenteel voorbereid door het bestuur van het Vervangingsfonds: • de vergoeding voor het rechtspositioneel verlof per 1 januari 2015 wordt afgeschaft, waardoor het meest foutgevoelige en meest gedetailleerde onderdeel van het reglement wordt geschrapt. Dit leidt tot vereenvoudiging voor schoolbesturen; • per 1 augustus 2015 wordt de premieheffing gebaseerd op basis van een uniform loonbegrip, namelijk het brutosalaris van werknemers conform de CAO PO, waardoor de grondslag voor de premie eenduidig is voor alle schoolbesturen; • per 1 augustus 2015 wordt normvergoeding ingevoerd, waardoor de procedure van declareren door schoolbesturen vereenvoudigd wordt; • het reglement van het Vervangingsfonds wordt tekstueel en wat opzet betreft verbeterd, waardoor het gebruiksgemak en het inzicht voor schoolbesturen toeneemt; • er wordt een informatieprotocol opgesteld dat onderdeel is van het reglement, waardoor duidelijker is welke informatie precies van schoolbesturen gevraagd wordt; • geautomatiseerde gegevensuitwisseling wordt opgenomen in het reglement, waardoor de aanlevering van informatie door schoolbesturen eenvoudiger wordt; • er wordt meer aandacht besteed aan communicatie en voorlichting aan schoolbesturen over het reglement en de modernisering van het Vf, waardoor begripsvorming toeneemt en (gevoelde) lastendruk afneemt.		

2.4 Acties in het voortgezet onderwijs

De volgende acties zullen in het vo worden ondernomen om de regeldruk te verminderen :

Bieden van meer ruimte voor flexibiliteit en maatwerk	Inrichting
OCW en VO-raad	Vanaf 2014
Vanuit de sector voortgezet onderwijs wordt ervoor gepleit scholen in de gelegenheid te stellen leerlingen meer maatwerk te bieden en het onderwijs hiertoe flexibeler in te richten. Het gaat daarbij om flexibiliteit en maatwerk ten aanzien van diverse aspecten van het onderwijs waarop het programma dat leerlingen volgen kan variëren: de onderwijsinhoud (verschillende vakken, ondersteuning, verdieping en verbreding, vakoverstijgende inhouden), de omvang van het onderwijsprogramma (uren onderwijstijd), duur van de opleiding (korter of langer dan de nominale cursusduur), niveau (vakken op hoger of lager niveau afronden), vormgeving van het onderwijs (traditionele lessen, projecten, stages, (begeleide) zelfstudie, innovatieve vormen van onderwijs, etc.), de plaats waar onderwijs wordt gevolgd (op school, buitenschools leren, afstandsonderwijs), et cetera. De huidige wet- en regelgeving biedt al ruimte om hierin te variëren, maar met de beoogde modernisering van de onderwijstijd per 1/8/2015 zal deze ruimte nog aanzienlijk groter worden. In het sectorakkoord is afgesproken dat hierop in het schooljaar 2014/2015 reeds geanticipeerd mag worden. Van belang is wel hierbij oog te houden voor mogelijke ongewenste neveneffecten voor leraren.	
Mogelijk maken delen van het eindexamen eerder af te leggen dan in het (voor-) laatste jaar	Examinering
OCW	2015
In het voortgezet onderwijs moeten leerlingen vakken makkelijker eerder kunnen afsluiten, als zij daartoe in staat zijn. De tijd die vrijkomt, kunnen zij besteden aan nieuwe uitdagingen. Op dit moment is het al mogelijk om één of meer vakken in het voorlaatste jaar af te sluiten. Deze ruimte wordt voornamelijk benut door vmbo-scholen die zich hebben aangesloten bij de Vakcollegegroep. Aangegeven is dat bij deze leerlingen knelpunten ontstaan doordat de keuzedelen (alleen SE) eerder afgerond moeten worden dan de profieldelen (SE en CSPE). Onderwijskundig zou de omgekeerde volgorde meer voor de hand liggen. Scholen hebben daarnaast behoefte aan de mogelijkheid leerlingen eerder dan in het voorlaatste jaar examen te laten doen. Stand van zaken: OCW past het Eindexamenbesluit VO zo aan dat het mogelijk is om eerder examen te doen dan in het laatste of voorlaatste jaar. De beoogde inwerkingtreding van de regeling die dit mogelijk maakt is februari 2015.	
Uitvoeren impact assessment bij wetvoorstel flexibilisering centrale examens	Examinering
OCW (betrekt VO-raad en vakbonden hierbij)	2016
De wettelijke ruimte voor flexibilisering en het bieden van maatwerk wordt uitgebreid. Van belang is wel in het oog te houden dat organiseerbaarheid een randvoorwaarde is en blijft voor het daadwerkelijk op schoolniveau bieden van maatwerk en flexibiliteit. Ook is het zaak om waakzaam te zijn op mogelijke ongewenste neveneffecten, zoals strategisch gedrag en extra werkdruk voor leraren, Een impact assessment vooraf laat zien welke gedragseffecten te verwachten zijn. OCW voert voorafgaand aan aanpassing van wet- en regelgeving rond de centrale examens, eerst een impact assessment uit om verwachte gedragseffecten (regeldruk) in kaart te brengen. De vakbonden houden scherp toezicht op de impact van meer maatwerk in het onderwijs op de werkvloer.	
Wegnemen belemmeringen voor (regionale) samenwerking	Inrichting
OCW, VO-raad en MBO Raad	2015
De samenwerking tussen scholen, met name tussen vmbo en mbo verloopt moeizaam door een aantal oorzaken: - Leerlingen moeten voor het vmbo en mbo dezelfde rekentoets maken (dus twee keer); - Btw probleem met inhuur onderwijs(ondersteunend) personeel; - Docenten mbo kunnen niet in het vmbo lesgeven door verschillende bevoegdheden; - VM2 pilot is nu afgelopen, waar de samenwerking tussen het vmbo en mbo goed verliep. Bij de opvolger van	

<table>
<tr><td colspan="2">deze pilot, de ‘vakmanschapsroute’ worden meer formele regels gehanteerd die samenwerking bemoeilijken.

Afgesproken is dat wordt nagegaan waar de concrete problemen zitten in de samenwerking tussen vmbo en mbo. Hierbij wordt aangesloten bij de kwaliteitsafspraak die in het sectorakkoord VO is overeengekomen. In juni 2014 heeft de staatssecretaris in zijn ‘krimpbrief’ een aantal maatregelen aangekondigd voor meer ruimte voor samenwerking in en tussen onderwijssectoren. Daarnaast zullen OCW en VO-raad de komende jaren alert blijven op nieuwe ontwikkelingen en knelpunten, onder meer in de voortgangsgesprekken in het kader van de regeldrukagenda. OCW benadrukt dat de Vakmanschapsroute een experiment is. Input en kritiek uit de werkgroep worden meegenomen in de beoordeling van het experiment.</td></tr>
<tr><td>Slimmer inrichten proces rond correctie na het tweede tijdvak cse</td><td>Examinering</td></tr>
<tr><td>OCW, VO-raad, vakbonden</td><td>2015</td></tr>
<tr><td colspan="2">De tijd die er na het tweede tijdvak van het centraal schriftelijk examen is tussen afname en uitslag is beperkt. Er zijn pilots naar de mogelijkheden om het proces handiger in te richten zodat de correctiedruk, die vooral voortkomt uit tijdgebrek, wordt verminderd. De uitkomst van de pilots wordt afgewacht. Op basis daarvan zullen vervolgstappen worden ondernomen.</td></tr>
<tr><td>Leren van buitenlandse praktijkervaringen en adviesaanvraag CITO over gevolgen van meerdere examenmomenten</td><td>Examinering</td></tr>
<tr><td>OCW en VO-raad</td><td>2015/2016</td></tr>
<tr><td colspan="2">De VO-raad ziet graag dat scholen de kans krijgen leerlingen meer gepersonaliseerd onderwijs te bieden. Flexibilisering van de centrale examens kan hierbij wenselijk zijn. In het sectorakkoord VO 2014-2017 is een eerste aanzet gedaan om te komen tot meer gepersonaliseerd leren, waarbij OCW en de VO-raad de knelpunten gaan inventariseren en zo nodig wettelijke experimenteerruimte gaan creëren. In aanvulling hierop wordt het CvTE/CITO hierbij betrokken en kijken de partijen hoe andere landen met dit vraagstuk omgaan. Daarbij moet ook aandacht worden gegeven aan organiseerbaarheid en (onvoorziene) neveneffecten.</td></tr>
<tr><td>Stimuleren professionele dialoog</td><td>Dialoog in het vo</td></tr>
<tr><td>VO-raad, AOb, CNV Onderwijs, FNV Abvakabo, FvOv, de Onderwijscoöperatie, OCW</td><td>2015</td></tr>
<tr><td colspan="2">Op iedere school hoort een professionele dialoog plaats te vinden. Daarin moeten onderwerpen als de hoeveelheid toets- en enquêtemomenten (moet het, kan het en hoe kan het zo efficiënt mogelijk?), een laagdrempelig platform voor irritaties over de kleine kwaliteit (jaarplanning, niet goed werkende apparaten etc.), reële reactietermijnen, meer aandacht voor probleemgestuurd vergaderen, de vraag of en met wie er vergaderd moet worden, omgaan met mondige ouders en contactpersonen, en het terugdringen van werkdruk door pieken in nakijkwerk worden opgepakt. Bestuurders zijn hierbij aanjagers.
• Het stimuleren van de dialoog op scholen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partijen. Waar mogelijk worden hiertoe handvatten geboden.
• Waar de professionele dialoog niet op een goede manier plaatsvindt, ondernemen de VO-raad en vakbonden gezamenlijk actie. Het benutten van bestaande instrumenten die dialoog kunnen bevorderen, zoals het medewerkerstevredenheidsonderzoek, wordt waar mogelijk gestimuleerd.

Specifiek over het thema toetsen wordt het volgende afgesproken:
• De VO-raad agendeert het vraagstuk, om zodoende schoolbesturen te stimuleren dit binnen de onderwijsteams bespreekbaar te maken.
• Vakbonden agenderen ter ondersteuning het vraagstuk ‘wanneer toetsen we?’ bij de achterban.
• Via de Onderwijscoöperatie wordt toetsing meegenomen in de keuzes rond scholingsaanbod in het kader van bekwaamheidsonderhoud. (Als aanvulling op de aandacht die aan de lerarenopleidingen nu wordt gegeven op dit thema)
• OCW besteedt hier aandacht aan via de eigen nieuwsbrief VO.</td></tr>
<tr><td>Opstellen handreiking over taakbeleid en slim omgaan met ‘tijd’</td><td>Slimmer organiseren</td></tr>
<tr><td>VO-raad en vakbonden</td><td>2014</td></tr>
<tr><td colspan="2">Hoe om wordt gegaan met de beschikbare tijd binnen de school en onder onderwijspersoneel is schoolbeleid. Iedere school gaat hier op eigen wijze mee om. Die verdeling (middels het taakbeleid) verloopt doorgaans naar meer tevredenheid als het onderdeel is van een professionele dialoog. Deze dialoog kan beter worden gevoerd wanneer men bekend is met concrete voorbeelden van hoe andere scholen (waar kwaliteit en</td></tr>
</table>

medewerkerstevredenheid goed zijn) er mee omgaan. Dankzij recente pilots zijn er ervaringen van scholen met het verdelen van de tijd in teamverband. In aanvulling daarop stellen de VO-raad en de vakbonden een handreiking samen met een aantal goede voorbeelden van scholen waar schoolleider en medezeggenschapsraad tevreden zijn over de onderwijskwaliteit en hun invulling van het taakbeleid. Bij de vaststelling van goede voorbeelden wordt de interpretatie van het aantal lesweken in een jaar meegenomen. Uit de voorbeelden wordt duidelijk hoe de school omgaat met zaken als opslagfactor, vaste voet etc. De handreiking biedt ook informatie en voorbeelden over het benutten van de flexibilisering van de onderwijstijd en de lessentabelvrijheid. De partijen publiceren de handreiking via hun eigen kanalen.	
Opnemen timemanagement en planning als onderdeel van de lerarenopleiding en professionaliseringsaanbod	Slimmer organiseren
OCW en vakbonden (mogelijk via Onderwijscoöperatie)	2015
Lerarenopleidingen moeten timemanagement en planning meer aan bod laten komen tijdens de (universitaire) lerarenopleiding. Onder andere op deze manier worden docenten toegerust om door pieken in de werkdruk te ondervangen. De vakbonden zorgen ervoor dat vermindering van werkdruk in het professionaliseringsaanbod is opgenomen. OCW zal het punt ook bij de lerarenopleidingen onder de aandacht brengen.	
Investeren in scholing van digitale vaardigheden van onderwijspersoneel	Ict
OCW, VO-raad, vakbonden	2015
Om goed met softwareprogramma's om te kunnen gaan, zijn digitale vaardigheden van belang. In navolging van de inspanningen aan de lerarenopleidingen om digitalisering in het programma op te nemen, worden ook activiteiten gericht op het zittend onderwijspersoneel. Partijen zullen stimuleren dat er meer professionaliseringsactiviteiten op het terrein van digitalisering worden aangeboden.	
Versterken vraagarticulatie richting softwareontwikkelaars	Ict
VO-raad en vakbonden	2014/2015
De gebruikte leerlingvolgsystemen communiceren slecht met andere ict-programma's, zoals met Excel. Het aanbod van ict-middelen zou meer vraag gestuurd moeten zijn, waarbij scholen meer kunnen aangeven waaraan zij behoefte hebben. Nu is het te aanbod gestuurd. De vraagarticulatie vanuit het vo-veld moet gestimuleerd worden, zodat er een krachtig signaal richting de softwareontwikkelaars komt. VO-raad en vakbonden zullen een gezamenlijk signaal afgeven over de gebruikersvriendelijkheid. Hiervoor zal eerst geïnventariseerd worden op welke vlakken het knelpunt zich voordoet. Dit punt wordt daarnaast meegenomen in het reguliere overleg dat DUO met deze partijen heeft.	
Uitvoeren onderzoek neveneffecten sturen op rendementen en cijfers in het vo	Overig
OCW	2015
Er komt een onderzoek naar neveneffecten van het sturen op rendementen en cijfers in het vo. Een extern onderzoeksbureau zal in kaart brengen wat de aard en omvang hiervan is bij vo-scholen. Het zal gaan om zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve analyse. Het onderzoek moet resulteren in een onderzoeksrapport, op te leveren in het eerste kwartaal van 2015.	

2.5 Acties in het middelbaar beroepsonderwijs

De volgende acties zullen in het mbo worden ondernomen om de regeldruk te verminderen:

<table>
<tr><td>Afschaffen verplichting aanleveren educatiegegevens</td><td>Regelgeving</td></tr>
<tr><td>OCW</td><td>Per 1 januari 2015</td></tr>
<tr><td colspan="2">De verplichting in de WEB om educatiegegevens aan BRON te leveren vervalt voor alle instellingen (minus de gegevens voor VAVO). OCW heeft dit meegenomen in de wet van 9 juli 2014 tot wijziging van onder meer de Wet participatiebudget en de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake het invoeren van een specifieke uitkering educatie en het vervallen van de verplichte besteding van educatiemiddelen bij regionale opleidingencentra.</td></tr>
<tr><td>Voorlichting over ondersteuning bij administratie ESF-subsidies</td><td>Regelgeving</td></tr>
<tr><td>MBO Raad, OCW, Agentschap SZW</td><td>2014-2015</td></tr>
<tr><td colspan="2">Instellingen geven aan de administratie bij ESF-subsidies complex te vinden. Aanpassing van de ESF-subsidies ligt buiten de reikwijdte van de partijen binnen deze werkgroep. Er zal daarom meer bekendheid worden gegeven aan de beschikbare ondersteuning bij de processen rond ESF-subsidies. Aangezien deelname aan Europese programma's bovenal een eigen keuze van individuele instellingen is, zijn er grenzen aan de mate van voorlichting en bijstand. MBO Raad en OCW stemmen met elkaar af in hoeverre de MBO Raad en OCW voorlichting kunnen verschaffen.</td></tr>
<tr><td>Meer inhoudelijke afstemming bij communicatie wet- en regelgeving</td><td>Regelgeving</td></tr>
<tr><td>MBO Raad, vakbonden</td><td>2014-2015</td></tr>
<tr><td colspan="2">Bij nieuwe of aangepaste wet- en regelgeving is OCW primair verantwoordelijk voor de bekendmaking en presentatie daarvan. Daar waar dat wenselijk en mogelijk is stelt de MBO Raad in aanvulling daarop servicedocumenten op als handreiking voor de mbo-scholen. De MBO Raad kan en zal daarbij nooit op de stoel van de wet – en regelgever gaan zitten, maar beperkt zich tot het voorlichten en uitleg geven bij de interpretatie van de wet – en regelgeving. Bij de ontwikkeling van servicedocumenten betrekt de MBO Raad alle betrokkenen, bijvoorbeeld JOB of de Inspectie van het Onderwijs. Die betrokkenheid zal per servicedocument verschillen. Bij het opstellen van servicedocumenten over thema's die het werk van docenten raken, zal de MBO Raad niet alleen de Inspectie van het Onderwijs, maar ook de vakbonden raadplegen. De MBO Raad stimuleert instellingen om deze informatie via interne communicatie verder de instelling in te krijgen.</td></tr>
<tr><td>Verplichting tot geven van papieren in- en uitschrijfbewijzen vervalt</td><td>Doorontwikkeling BRON</td></tr>
<tr><td>MBO Raad, OCW, Agentschap SZW</td><td>2014-2018</td></tr>
<tr><td colspan="2">De verplichting tot het geven van papieren in– en uitschrijfbewijzen vervalt. BRON geeft meer zekerheid en juistheid dan papier. Via doorontwikkeling BRON wordt het voor mbo-scholen mogelijk gegevens uit DUO te krijgen na de inschrijving. De vorige school van de student krijgt via DUO een signaal bij inschrijving op de nieuwe mbo-school. Nagegaan wordt of er een wettelijke zorgplicht is voor de instelling waar de leerling vandaan komt ('latende instelling') bij de overgang vo-mbo en mbo-mbo, waardoor er een doelbepaling is voor het digitaal beschikbaar stellen door DUO van de inschrijving op een nieuwe school aan de 'latende' school.</td></tr>
<tr><td>Doorontwikkelen BRON – digitaal aanmelden stimuleren</td><td>Doorontwikkeling BRON</td></tr>
<tr><td>OCW, DUO en MBO Raad</td><td>2014-2018</td></tr>
<tr><td colspan="2">Leveranciers en mbo-scholen zijn aan zet om gebruik te maken van het digitale aanmeldformulier. Een aantal instellingen werkt hier al mee, bij andere zijn systemen er nog niet klaar voor. Iedere instelling moet wel zijn eigen digitale aanmeldformulier kunnen blijven ontwerpen; waar het om gaat is vooral het ophalen van gegevens uit de Basisregistratie Personen (BRP) over de vooropleiding bij DUO.
Conform afspraken in de werkagenda zal OCW in afstemming met VO-raad en MBO Raad de mogelijkheid om naar analogie van het hoger onderwijs, de mogelijkheden om het aanmeldproces te verbeteren verkennen. Daaronder valt onder andere het vervroegen van het moment van aanmelden. De wenselijkheid en</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="2">haalbaarheid hiervan zal onderzocht worden maar ook de consequentie voor de benodigde aanpassing van de werkprocessen en de systemen op de instellingen zal onderzocht worden. Tevens zal getoetst worden hoe dit zich verhoudt met leerplicht en kwalificatieplicht. Meer in het bijzonder zal saMBO-ICT de mogelijkheden verkennen van digitale aanmelding voor studenten voor opleidingen van de niveaus 3 en 4 te verplichten. Doel is niet om het digitaal aanmelden voor iedereen te verplichten, met name voor studenten voor de opleidingen van niveaus 1 en 2 kan digitale aanmelding een te grote drempel opwerpen.</td></tr>
<tr><td>Doorontwikkelen BRON – meer gegevensleveringen vanuit BRON aan scholen</td><td>Doorontwikkeling BRON</td></tr>
<tr><td>DUO en OCW</td><td>2014-2018</td></tr>
<tr><td colspan="2">Er zijn een aantal zaken rond registratie en administratie die met behulp van BRON kunnen worden vereenvoudigd. Het gaat onder meer om:
• Uitbreiding gegevenslevering vanuit BRON aan scholen, over o.a. geboorteplaats, geboorteland, vooropleiding, in- en uitschrijving (over sectoren heen), verblijfstatus student (o.b.v. koppelingswet via IND).
• Terugkoppeling vanuit DUO o.b.v. BRON gegevens verblijfstatus student naar de instelling bij het volgen van BPV.
• Aanvragen tewerkstellingsvergunning (twv) bij UWV en terugkoppeling uitkomsten aanvraag aan de instelling via BRON laten verlopen.
In overleg tussen OCW, DUO en de MBO Raad wordt komende maanden gewerkt aan een tijdpad voor realisatie in de hele keten (instellingen, leveranciers administratiepakketten, DUO). Ook bovenstaande punten zijn onderdeel daarvan. De voortgang van doorontwikkeling BRON wordt gedurende de uitvoering van de Regeldrukagenda gemonitord.</td></tr>
<tr><td>Verkenning naar digitale ondertekening van de onderwijs- en praktijkovereenkomst</td><td>Doorontwikkeling BRON</td></tr>
<tr><td>DUO, OCW</td><td>2014-2018</td></tr>
<tr><td colspan="2">De mogelijkheid van de digitale ondertekening van de onderwijs- en praktijkovereenkomst als onderdeel van Doorontwikkeling BRON-MBO wordt onderzocht. Suggestie is om te kijken hoe dit in het HO geregeld is met de tripartite onderwijs-arbeidsovereenkomst.
Als de digitale ondertekening niet mogelijk blijkt dan verkent saMBO ICT de mogelijkheden van een digitaal signaleringssysteem.</td></tr>
<tr><td>De ouderhandtekening op de onderwijs- en praktijkovereenkomst</td><td>Verantwoording</td></tr>
<tr><td>OCW, DUO</td><td>2014-2015</td></tr>
<tr><td colspan="2">Het is bij minderjarige leerlingen verplicht om de ouder/verzorger de onderwijs- en de praktijkovereenkomsten mede te laten ondertekenen. Het voorstel is om deze administratieve handeling te vereenvoudigen door de leeftijd waarbij een ouderhandtekening verplicht is te verlagen naar 16 jaar of de ouderhandtekening volledig af te schaffen. Bovendien kan onderscheid worden gemaakt tussen de onderwijsovereenkomst en de praktijkovereenkomst: de bpv is onderdeel van het onderwijs, waardoor ook volstaan kan worden met een ouderhandtekening op de onderwijsovereenkomst.
OCW neemt dit voorstel mee in de beleidsvorming rondom ouderbetrokkenheid. Vakbonden en de MBO Raad hebben aangegeven dat de ouderhandtekening weinig bijdraagt aan ouderbetrokkenheid.</td></tr>
<tr><td>Onderzoeken van afschaffen of anders organiseren ‘vierde handtekening’</td><td>Verantwoording</td></tr>
<tr><td>OCW</td><td>2014-2015</td></tr>
<tr><td colspan="2">De handtekening van het kenniscentrum op de bpv-overeenkomt van een bbl-opleiding (ook wel: de ‘vierde’ handtekening) levert beleidsinformatie op over (de bezetting van) bpv-plekken, maar leidt tot veel ergernis op scholen. Vanaf 1 augustus 2015 ontstaat er een nieuwe situatie door de transitie van de kenniscentra naar sectorkamers bij SBB. Binnen OCW werkt een werkgroep aan de afschaffing van de vierde handtekening. Deze werkgroep kijkt of de normen om tot afschaffing over te gaan moeten worden bijgesteld en of er andere mogelijkheden zijn voor de vierde handtekening</td></tr>
<tr><td>Onderzoek naar inning van cursusgeld via DUO</td><td>Slimmer organiseren</td></tr>
<tr><td>OCW, DUO, MBO Raad</td><td>2014-2015</td></tr>
<tr><td colspan="2">Mogelijk kan DUO het cursusgeld innen om zo druk bij mbo-scholen weg te nemen. Het centraal innen van het cursusgeld kan mogelijk economische schaalvoordelen opleveren. OCW/DUO voert nader onderzoek uit naar</td></tr>
</table>

de effecten van een dergelijke beleidswijziging, onder andere de kosten die nu door mbo-scholen worden gemaakt en de geschatte kosten wanneer DUO de inning uitvoert. Bij het onderzoek worden ook twee gerelateerde knelpunten meegenomen: het knelpunt veroorzaakt door het verschil in deadline tussen het moment van inning van het cursusgeld en het overeenkomen van de praktijkovereenkomst (waarbij via de derdenmachtiging het bedrijf het cursusgeld betaalt). In september 2014 is een werkgroep van OCW, DUO en de MBO Raad bijeengekomen om een start te maken met dit onderzoek. De ervaringen in het HO met Studielink worden hierbij meegenomen.	
Verschillende Ict-systemen beter op elkaar laten aansluiten	Ict
MBO Raad, instellingen, OCW (via de Informatiekamer) en saMBO-ICT, Kennisnet, Surf	2014-2015
Voor groter gebruiksgemak en betere onderlinge uitwisseling van gegevens in de sector moeten programma's voor ict-ondersteuning beter onderling communiceren. In het Doorbraakproject onderwijs en ict (project PO-Raad, VO-raad, OCW en EZ) gaat men in gesprek met de aanbieders om de systemen gebruiksvriendelijker te maken. De MBO Raad, SaMBO ICT, Kennisnet en Surf treden in contact met de ict-dienstverleners en verzoeken deze om de verschillende systemen beter op elkaar te laten aansluiten. Dit overleg is al georganiseerd. Via MBO Raad en saMBO-ICT wordt de informatie uit dit overleg meegenomen in de uitwerking van de Regeldrukagenda.	
Voorlichting over bewaren van paspoortkopie in het deelnemersdossier	Verantwoording
OCW, MBO Raad	2014-2015
Het controleprotocol stelt dat alleen de status van vreemdelingen gecontroleerd moet worden. De MBO Raad geeft aan dat de accountant in de praktijk iedere student wil controleren. OCW en MBO Raad stellen samen een voorlichtingsbrief over het protocol aan accountants en mbo-instellingen op om duidelijkheid te bieden aan accountants en scholen.	
Formuleren en vastleggen voorwaarden standaardisatie en externe validatie	Examinering
OCW	2014-2016
De minister van OCW heeft in haar brief van juni 2014 (Ruim baan voor vakmanschap) aangegeven dat nog bij teveel opleidingen de examenkwaliteit niet op orde is. Eén van de acties die wordt ingezet om dit aan te pakken is dat er vanaf augustus 2016 alleen nog maar examens mogen worden ingezet die zijn ingekocht bij een gecertificeerde examenleverancier of (bij door instellingen individueel of gezamenlijk ontwikkelde examens) extern zijn gevalideerd. Deze maatregel zal de komende periode, gezamenlijk met de sector, worden uitgewerkt. Bij deze uitwerking zullen de administratieve lasten een aandachtspunt zijn.	
Voorlichting over bewaarplicht diploma's	Regelgeving
MBO Raad	2014
Scholen en instellingen dienen er zorg voor te dragen dat diploma's op een goede manier worden bewaard. Het bevoegd gezag is verantwoordelijk voor het vaststellen van een selectielijst, waarin is vastgelegd op welke manier en gedurende welke termijn diploma's worden bewaard. Reden voor de bewaarplicht is dat diploma's archiefbescheiden in de zin van de Archiefwet zijn. Het scheelt werk als dit digitaal kan gebeuren in plaats van op papier. Wanneer papieren diploma's op de juiste manier vervangen worden door een digitaal exemplaar, mogen ze ook digitaal worden bewaard. Het papieren document moet dan worden vernietigd. Tot voor kort was daar een machtiging van de minister van OCW voor nodig, dat is inmiddels niet meer het geval. Om diploma's digitaal te bewaren, is een besluit tot vervanging nodig, dat voldoet aan de vereisten van art. 6 Archiefbesluit en art. 26a + 26b Archiefregeling. Veel scholen en instellingen blijken hiermee nog niet bekend te zijn. De MBO Raad gaat daarom voorlichting geven.	